

Evangeliet til enhver person i enhver kultur og enhver nation

Fra Lausanne-bevægelsens konsultation om verdens-evangelisation i Pattaya, Thailand, juni 1980

Af Kai Kjær-Hansen, lærer ved Menighedsfakultetet

Det er ingen hemmelighed, at der er nok så store meningsforskelle blandt kristne vedrørende spørgsmålet om kristen mission til andre folkeslag med andre religioner. I de sidste årtier er grøfterne, der er blevet gravet, ikke blevet mindre mellem kristne af forskellig observans. Det, der skiller, er ikke så meget spørgsmålet, *hvordan* man idag bedst driver mission. Det afgørende spørgsmål i denne sammenhæng er snarere, *om* der i det hele taget skal missioneres og evangeliseres, *om* man skal bede Gud om, at mennesker må modtage Jesus i tro, *om* det er legitimt at arbejde for, at mennesker skal forlade deres gamle guder og vende sig til den sande Gud i Jesu Kristi navn.

At der er en række kristne, som enten entydigt eller mere skjult faktisk mener, at det er udtryk for intolerance, bredvidenhed, hovmod og ukærlighed at hævde, at det kristne budskab er det eneste af alle religiøse budskaber, som indeholder den frelsende sandhed, skal jeg ikke gå nærmere ind på her. Men de findes. Og de er ikke så få. På den anden side findes der også kristne, som bundet til det bibelske budskab må hævde, at det er et *forræderi* imod Jesus at forudsætte, at hans liv, lidelse, død og opstandelse er af mindre betydning. Siges det, eller handles der i overensstemmelse hermed, er kærnen i det kristne budskab tilintetgjort. Samtidig er Jesu klare ord om at

gå ud og gøre alle folkeslag til hans disciple blevet tilside-sat, dersom man mener, at andre religioner *også* fører ind i et sandt fællesskab med den levende Gud. Og, om man vil det eller ej: Ved ikke blot at undlade at forkynde evangeliet, men også ved direkte at kæmpe imod kristen mission, erklæres de første kristnes — og apostlenes missionsindsats for galskab. Men de første kristne vidste en ting: *Evangeliet var for godt til, at de skulle og kunne beholde det for sig selv. De gik med det, fordi Jesus havde befalet det. Ikke fordi de selv havde fundet på det.*

Lausanne-bevægelsen

Med andre ord udtrykker Lausanne-pagten, som blev formuleret ved evangelisationsmødet i Lausanne i 1974, det samme: Evangeliet om Jesus er for godt til, at vi skal beholde det for os selv. Ved mødet i Schweiz, som samlede 3000-4000 kristne ledere fra hele verden, lød der et stærkt kald til evangelisation. Lausanne-bevægelsen, som er et inspirationsfællesskab af evangelikale kristne,

Hvordan skal mennesker komme til at høre evangeliet? Det var det spørgsmål, som konsultationen beskæftigede sig med

Kai Kjær-Hansen

som i deres indsats og arbejde er bundet af en stærk tilbøjelighed, har i de mellemliggende år fortsat arbejdet. I dagene 16.-27. juni var godt 800 deltagere, konsulenter og gæster samlede i Pattaya, 150 km syd for Bangkok til en arbejdskonsultation. Visionerne fra Lausanne blev her gentaget og om muligt forstærket. I Lausanne i 1974 talte man om 2.700 mill. mennesker, som endnu ikke har hørt evangeliet.

I 1980 er dette antal ikke blevet mindre. I Pattaya lød det gentagne gange: *3 milliarder mennesker har aldrig hørt om Jesus.* De udgør omkring 2/3 af jordens befolkning. Hertil kan så lægges alle de kristne, som har glemt, hvad det vil sige at være et Guds barn, ikke lever i troens livsfællesskab med den korsfæstede og opstandne, men lever for sig selv, og derfor også er uden håb.

Fortsættes side 1011

Evangeliet til enhver...

Fortsat fra side 1006

Fra et af konsultationens dokumenter lyder det:

»Vi har tilbragt 10 dage sammen i et studie-, lovprisnings- og bønssfællesskab. Vi har frydet os over Guds store kærlighed til os og til hele menneskeheden. Foran Ham og under Hans Ord har vi betragtet Vor Herres Jesu Kristi befaling til at forkynde evangeliet til alle jordens folkeslag. Påny er vi blevet ramt af det enorme antal mennesker, som aldrig har hørt de gode nyheder om Kristus og er fortabt uden ham. Vi er blevet gjort skamfulde over vores mangel på vision og nidkærhed og over vores mangel på at leve evangeliet ud i dets fylde, hvilket har svækket vores lydighed og kompromitteret vores vidnesbyrd. Vi har noteret, at der er vanskelige steder, hvor modstanden er hård og evangelisering er vanskelig. Samtidig har vi glædet os over at høre, hvorledes Gud stadig virker i sin verden og hvordan han gør mange mennesker modtagelige for sit Ord.«

I Lausanne-bevægelsen er der ikke plads til dem, der sætter spørgsmålstejn ved, om der skal missioneres og evangeliseres idag. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at hermed er alt sagt. Det store spørgsmål på Pattaya-konferencen var, *hvordan vi får sagt tingene. Hvordan-spørgsmålet* blev der boret i, uden at nogen vil hævde, at det spørgsmål endegyldigt er besvaret.

Hvordan skal de høre?

Temaet for konsultationen i Pattaya var hentet fra kap. 10 i Romerbrevet. »... hvorledes skulle de kunne høre...« (v. 14).

I den argumentation, Paulus her fører, er svaret: Nogle må *sendes ud og prædike*, så

Der bedes i små grupper ved morgensektionerne.

mennesker kan *høre* og komme til *tro*. En erkendelse af, at det er Guds ord, som overbeviser et menneske om sandheden af Jesu ord og gerning, er imidlertid ikke ensbetydende med, at man ikke bør stille spørgsmålet: *Hvordan* kan jeg sikre mig, at mennesker hører det, som jeg gerne vil, at de skal høre, når jeg taler om Jesus til dem? Og hvad betyder det for min præsentation af evangeliet, at ikke alle mennesker er ens, men føler og tænker forskelligt, lever i forskellige sociale samfund, har forskellige kulturer osv.? Disse og lignende spørgsmål, som måske også en del af os flygter fra at stille os selv — i de omgivelser vi nu engang er sat — er ikke uvæsentlige.

For: Eet er, at mennesker afviser Jesus, fordi de har forstået, hvad det hele går ud på. Noget andet er, at der er så mange mennesker, der afviser ham, enten fordi de aldrig har hørt om ham eller har hørt om ham, men alligevel misforstået det hele.

Ved 17 forskellige mini-konsultationer blev sådanne og lignende spørgsmål stillet. Hvordan møder vi bedst marxisten? eller den, der er draget af nyreligiøsiteten? jøden? muslimen? hinduen? Eller dem, der bor i en storby? Eller den navnkristne, enten han/hun befinder sig inden for vore egne rækker i de protestantiske kirker, eller inden for den romersk katol-

ske kirke eller den græsk ortodokse kirke osv.

Da det i denne sammenhæng er umuligt at forsøge at angive svarene på de studier, som blev resultatet af disse mini-konsultationer, skal blot fire forhold fremdrages, nogle forhold, som skinnede igennem i mange af disse studiedokumenter og også blev understreget i en af de afsluttende udtalelser fra Pattaya-mødet:

1. Vi kan ikke evangelisere, dersom vi ikke elsker, men tværtimod nærer fordomme og disrespekt mod dem, vi skal forkynde for.

2. At mennesker undertiden afviser evangeliet, kan skyldes os selv. Imperialisme, slaveri, religiøs forfølgelse, racistisk stolthed, antisemitisme mv. har blokeret for, at mennesker har taget imod evangeliet.

3. Vores vidnesbyrd mister sin troværdighed, dersom det modsiges af vores liv og livsstil.

4. Vi har med magter at gøre. Selv om strategi og organisation ikke kan stilles op som modsætninger til Guds ord og Helligånden, er der kun en magt eller kraft, som kan besejre de magter og kræfter, som fastholder mennesker borte fra Gud. Uden Helligåndens kraft ender alle evangelisationsforsøg i mismod, og ikke i kraft og frimodighed.

Selv om hver generation må finde frem til sine svar på spørgsmålet om, *hvordan*

mennesker bedst hører evangeliet, er metoden som sådan ikke af ny dato. Jesus og apostlene benyttede den da også selv. *De vidste, at evangeliet er det samme, men at mennesker er forskellige. Derfor blev forskellige mennesker mødt på forskellig måde uden at evangeliet blev forandret heraf.*

Udfordringen til enhver missionær eller person, som tager den opgave alvorligt, som Jesus har givet enhver af os, er stor. Vi skal ikke forandre evangeliet for at blive hørt. Men for at blive hørt må vi forstå den person, vi henvender os til.

Og alt det andet...

10 dages intenst arbejde sætter sit præg, og det ville være en vanvittig opgave på nogle få sider at give udtryk for alt. Der var også alt det andet... det, som alligevel pegede i samme retning: *at enhver person i enhver kultur og enhver nation* må høre om Jesus. Personligt var det et stort incitament at møde mennesker fra den tredje verden med *entusiasme i troen*, også selv om visse elementer godt kunne undværes. Som fagteolog er der så få fagteologiske bøger med entusiasme, visioner, målrettethed, som man kommer til at læse. Og det gør indtryk at møde mennesker fra lande, som havde haft svært — meget svært — med at få udrejsetilladelse til denne konsultation, men som kom, og nu er vendt tilbage til omgivelser, i hvilke det er langt vanskeligere at leve som kristen, end vi kan forestille os. Og så beklager vi os i stedet for at bruge de enorme muligheder, vi hver dag har i vort land! Eller han, som i et kommunistisk land havde været inde-spærret nogle måneder for sin kristne virksomheds skyld, men som ikke brugte

anledningen til at tale imod kommunister, men tværtimod viste, at kommunister også er mennesker (!) og derfor har brug for evangeliet. »Jeg vil komme til at savne dig«, havde fængselsbetjenten sagt, da han forlod sit ufrivillige opholdssted. En sådan bemærkning rammer, måske stærkere end mange foredrag, ind i hjertet af vor kristne eksistens.

I det mindste kunne jeg ikke lade være med at tænke på, om en del ikke-kristne, som af en eller anden grund skal »passe« os, vil sige det samme om os, eller om de ville drage et lettelsens suk, når vi forlod dem, f. eks. som raske fra en hospitalsseng! — Eller råbet fra dem, der kom fra lande, hvor selv de mest elementære menneskerettigheder undertrykkes eller de sociale goder tilhører en lille minoritet. Heller ikke det råb blev overhørt på denne evangelisationskonsultation. Ligeledes indgik det som et naturligt element at beskæftige sig med flygtningeproblematikken, dels på grund af det forhold, at der findes 12 mill. flygtninge i verden, dels på grund af at konsultationen blev afholdt i en del af verden, hvor dette problem er nok så presserende.

For ikke at glemme amerikanernes dygtighed og tekniske kunnen når der skal laves audio-visuelle hjælpemidler! Her oplevede man pludselig, at selv en lysbilledserie kunne blive spændende. I stedet for de mange dårligt forberedte lysbilledserier, som vi ofte viser. Og gør det hele kedeligt.

Den farlige diskrimination

Lausanne-bevægelsen fortsætter, som en katalysator for evangelisation. Hvad sådanne bevægelser hedder er i sidste instans et nok så uinteressant spørgsmål. Det vigtigste er, hvad bevægelsen

står for. Der er et budskab, der skal ud, fordi det er for godt til, at vi skal holde det for os selv.

Lausanne-bevægelsen udfordrer dem, der mener, at andre religioner også gør deres tilhængere salige i deres tro. Men den udfordrer ikke blot missiologer eller professionelle missionærer. Den udfordrer enhver kristen: til at leve som kristen og være et kristent vidne på det sted og den plads, man nu befinder sig.

Evangeliet er for godt til, at jeg skal beholde det for mig selv. *Det er farlig diskrimination at undlade at fortælle om Jesus.* Det gælder i en global sammenhæng såvel som i naboskabets eller arbejdets sammenhæng.

Denne diskrimination kendte de første kristne ikke til. Ellers med deres egne ord: »... der er ikke frelse i nogen anden (end Jesus); thi der er ikke under himmelen givet mennesker noget andet navn, hvorved vi kan frelses« (Ap. G. 4,12).

At nogle kalder et sådant syn og en sådan vision for åndelig imperialisme og hovmod, er til at bære. I dette afgørende stykke er det nemlig også bedst at være på apostlenes side.

Med ydmyghed. Og »sandheden tro i kærlighed«.

